

РЕЦЕНЗИЯ

От: *доц. д-р Жельо Христозов*

Относно: конкурс за **доцент** по *професионално направление 3.8 Икономика: Организация и управление извън сферата на материалното производство (финансиране на иновациите)*“, в УНСС

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Интелектуална собственост и технологичен трансфер“ към факултет „Бизнес факултет“ на УНСС съгласно решение на катедрен съвет (Протокол №19/17.09.2024), решение на факултетен съвет (Протокол №1/24.09.2024, като участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2932/15.10.2024 г. на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

За участие в обявения конкурс е подал документи **един кандидат**: д-р Радостин Григorieв Вазов

Представеният от Радостин Вазов комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав в Университет за национално и световно стопанство (УНСС) и включва следните документи:

- Молба за допускане до конкурс
- Автобиография
- Копие от дипломата за доктор

- Копие от дипломата за доцент
- Удостоверение за трудов стаж по специалността
- Документи доказващи изпълнението на изискванията по чл. 105, ал. 1, т. 2
- Списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати:
 - а/ списък на всички публикации
 - б/ списък на публикациите, представени за участие в конкурса
- Списък на публикации, конференции, проекти и научни ръководства, генериран от системата „Авторите”
- Справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на Университет за национално и световно стопанство (УНСС)
- Справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации
- Справка за оригиналните научни приноси
- Справка за показателите по чл. 112, ал. 2
- Научни трудове, представени за участие в конкурса,

Кандидатът Радостин Вазов е приложил общо: 1 дисертационен труд, 2 монографии, 3 студии, 1 глава от колективна монография и 28 статии (17 на английски език, една на украински и 10 реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 2 доклада.

Познавам кандидата от 20 години във връзка с работата ми във ВУЗФ. Той е изключително балансиран и отдаден учен, фокусиран и задълбочен в сферата на застраховането и предприемачеството и свързаните с тях рискове. Интензивната му научна дейност се съчетава с високи качества на преподавател и ръководител и организатор на учебната дейност във ВУЗФ.

Доц. Радостин Вазов е преподавател по дисциплините: „Организация и финансиране на социално осигурителните системи“, „Организация и финансиране на здравно осигурителните системи“, „Социален мениджмънт“, „Иновации и предприемачество“, „Иновативни бизнес модели“, „Основи на финансите“, „Публични финанси“, „Корпоративни финанси, на английски“, „Публични финанси, на

английски“, „Рисково финансиране на проекти, на английски“ и „Стратегически мениджмънт за предприемачи“ във Висшето училище по застраховане и финанси. Активно участва в изграждането и утвърждаването на ВУЗФ, като заема длъжностите „Изпълнителен директор“, „Ръководител катедра застраховане и осигуряване“, „Заместник ректор по европейски проекти и продължаващо обучение“, „Ръководител катедра Бизнес администрация и мениджмънт“. Доц. д-р Радостин Вазов е отговорял за развитието на международната дейност на университета. Реализирал е съвместни бакалавърски и магистърски програми с University of Sheffield и съвместни програми с банки, застрахователни и инвестиционни компании. Радостин Вазов отделя специално внимание на магистърската програма по „Предприемачество“, благодарение на която са създадени успешни стартиращи компании от студенти. Акцент в работата му е развитието на докторантските програми в резултат на което са привлечени докторанти от Индия, Германия, Австрия, Турция, Украйна, Полша, Македония, Словакия, Албания и Косово. Доц. д-р Радостин Вазов участва в разработването и управлението на редица европейски проекти. Участвал е и в редакционна колегия на списание „Пари и култура“, редакционна колегия на списание „VUZF review“ и редакционна колегия на списание „Математика +“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

След като проверих данните от справка за изпълнение на минималните национални изисквания считам, че академичните постижения на кандидата надвишават минимално изискуемите за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионалното направление 3.8. Икономика. При минимално изискуеми 400 точки, кандидатът е представил доказателства за 425,40 точки. Прави впечатление, че най-голямо превишение на минималните изисквания е постигнато при цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове, което показва научната разпознаваемост на кандидата.

Кандидатът покрива и Допълнителните изисквания за УНСС съгласно ЗРАСРБ (чл.26, ал.5) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.2-3), като от при минимален праг от 320 точки той кандидата има 920,10 токи.

Така общият брой точки от минималните национални изисквания и Допълнителните изисквания за УНСС при необходими 720 точки, кандидатът представя доказателства за 1 345,60 точки.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Радостин Вазов преподава по дисциплините: Социално осигуряване, Здравно осигуряване, Застраховане, Публични финанси, Публични финанси и данъчен мениджмънт, Основи на финансите, Стратегически мениджмънт и иновации, Иновации в застраховането, Продуктово развитие и иновации в общото застраховане, Управление на риска и паричните потоци, Предприемачество и иновации и Иновации и предприемачество. Преподавани дисциплини на английски език: Публични финанси, Риск мениджмънт, Корпоративни финанси, Финансиране на предприемачески проекти и Основи на финансите.

Разработени са материали и насоки за самоподготовка на студентите по преподаваните дисциплини на български и на английски език.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Основният хабилитационен монографичен труд е озаглавен “Innovative approaches to insurance company cash flow management. Contemporary theoretical aspects”, представен в обем от 138 страници, разделен в три глави. Монографията е обсъжда необходимостта от нови управленски концепции и модели в корпоративното управление, особено в контекста на глобалната икономическа криза. Авторът подчертава значението на адаптацията към динамично променящите се условия и балансирането на печалбите и рисковете, като се набляга на нуждата от нови подходи в управлението на застрахователните компании.

Глава 1 разглежда ролята на застраховането във финансовата система, връзките между финансите, финансовите отношения и паричните потоци на застрахователната компания. Също така се анализира влиянието на климатичните промени върху финансовите потоци на застрахователните компании. Обсъждат се основните финансови отношения в застраховането и значението на паричните потоци за стабилността и ефективността на застрахователните компании. Авторът анализира как финансовите ресурси и потоци в застрахователните компании формират техния

финансов потенциал, който е ключов за нормалното функциониране и сигурността на застрахователната дейност. Разглеждат се негативните последици от климатичните промени и начините, по които застрахователните компании могат да се адаптират и да намалят рисковете, свързани с тях.

Глава 2 „Парични потоци на общозастрахователната компания“ се фокусира върху технологичните схеми и особеностите при формирането на паричните потоци, тяхната същност, класификация и структура. Анализират се динамиката и цикличността на паричните потоци и тяхното значение за устойчивостта на застрахователната компания. Подробно се разглеждат различните технологични подходи при управлението на паричните потоци в застрахователните компании. Авторът предоставя класификация на паричните потоци и обяснява тяхната структура и значение за финансовата стабилност на компанията. Анализира се цикличността и динамиката на паричните потоци, като се подчертава важността на тяхното правилно управление за поддържане на ликвидността и платежоспособността на компанията. Разглежда се връзката между управлението на паричните потоци и устойчивостта на застрахователната компания в дългосрочен план. Авторът обсъжда как принципите на устойчивото застраховане могат да бъдат приложени за подобряване на екологичната отговорност на застрахователните компании.

Глава 3 „Управление на риска на паричните потоци в застрахователната компания“ разглежда управлението на риска при формирането и управлението на паричните потоци, включително алтернативните форми на трансфер и третиране на рискове като алтернативен трансфер на риск (ART) и концепцията за управление на климатичния риск. Подробно се обсъждат различните рискове, свързани с паричните потоци, и начините за тяхното управление и минимизиране. Представя се концептуална рамка за управление на риска и се разглеждат основните аспекти на този процес. Разглеждат се различни алтернативни методи за трансфер на риск (Alternative Risk Transfer, ART) и тяхната приложимост в застрахователния сектор. Авторът анализира как застрахователните компании могат да се справят с рисковете, свързани с климатичните промени, и да разработят стратегии за тяхното управление.

В заключението авторът обобщава основните изводи от книгата, като подчертава значението на иновативните подходи в управлението на паричните потоци за повишаване на устойчивостта и ефективността на застрахователните компании.

Препоръчва се прилагането на нови управленски модели и технологии за справяне с предизвикателствата в съвременния динамичен и рисков бизнес свят.

Монографията предоставя цялостен преглед на иновативните подходи за управление на паричните потоци в застрахователните компании, като обхваща основни теоретични и практически аспекти на финансовото управление, влиянието на климатичните промени и управлението на риска. В заключение, авторът подчертава необходимостта от адаптиране към съвременните предизвикателства чрез нови и ефективни управленски практики, които да осигурят стабилност и конкурентоспособност на застрахователните компании.

Вторият монографичен труд "Предприемачество, иновации и мениджмънт" се състои от четири глави.

В глава първа „Пресечната точка между иновациите, операционния мениджмънт и предприемачеството“ се разглежда връзката между иновациите и предприемачеството, и как операционният мениджмънт може да подпомогне този процес. Основните теми включват: Етапи на иновации и оценка на предприемачески проекти: Анализиране на различните етапи на иновациите и методите за оценка на предприемачески проекти. Капацитетът за усвояване и предприемаческия процес: Изследване на способността на фирмите да усвояват нови знания и технологии, и как това влияе върху предприемаческия процес. Оперативният мениджмънт като метод за идентифициране и оценка на възможностите: Представяне на оперативния мениджмънт като инструмент за идентифициране и оценка на нови бизнес възможности .

Втората глава се фокусира върху значението на предприемачеството за устойчивото развитие. Основните акценти са върху дефиниране на понятието устойчиво предприемачество и неговите характеристики. Изследване на аспектите на икономическата, социалната и еко-логичната устойчивост. Дават се примери за предприемачески действия, които подпомагат устойчивото развитие на индивидуално ниво .

Глава трета „Предприемаческите провали“ анализира причините и последствията от провалите в предприемачеството. Обсъждат се вътрешните и външните фактори, които водят до неуспеха на предприемаческите инициативи. Коментира се как предприемачите могат да се поучат от своите неуспехи и да

подобряват бъдещите си проекти. Дават се препоръки за минимизиране на риска от провал в предприемаческите начинания.

Четвъртата глава се фокусира върху специфичните аспекти на семейния бизнес в контекста на предприемачеството. Какво отличава семейните предприятия от останалите видове бизнеси. Дават се предимствата и недостатъците. Анализират се силните и слабите страни на семейния бизнес. Открояват се ключовите фактори за успех и устойчивост на семейните бизнеси .

Монографията "Предприемачество, иновации и мениджмънт" предлага задълбочен анализ на различните аспекти на предприемачеството, иновациите и управлението. Авторът изследва връзката между иновациите и предприемаческия процес, ролята на предприемачеството в устойчивото развитие, причините за предприемачески провали и специфичните особености на семейните бизнеси. Основната идея е, че успешното предприемачество изисква интегриран подход, който включва иновации, ефективен мениджмънт и устойчивост. Книгата предоставя ценни знания и практическа информация, които могат да бъдат полезни както за нови, така и за опитни предприемачи. Тя подчертава важността на непрекъснатото учене и адаптиране към промените в бизнес средата, като същевременно предлага стратегии за справяне с предизвикателствата и извличане на ползи от провалите.

Публикациите отговарят изцяло на изискванията към техния брой, вид и място на публикуване. В настоящата рецензия се спираме по-скоро на качеството на публикациите:

- Публикациите обхващат основно периода след 2014 година, тоест те са сравнително нови и отразяват актуални проблеми;

- Въпреки, че са сравнително нови, публикациите вече са цитирани от редица автори в реферирани и нереферирани издания, което илюстрира актуалността и иновативността на теоретичния и практически заряд на работата на кандидата;

- Прави впечатление, че голяма част от публикациите са продължение на участия в научни конференции, семинари и кръгли маси. Определено, това е дало възможност на кандидата добре да осмисли и представи дискусиите по един балансиран начин и защити тезите си с надеждна аргументация.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните приноси при изучаване на различните аспекти на застраховането и риск мениджмънта (от приложения списък с публикации), могат да се сведат до следното:

- Въз основа на цялостната информационна база е създадена авторова методика, която демонстрира последователността, логиката и изследователската технология. Тя включва статистико-математически техники, измерителни и оценъчни процедури, както и адаптирани метрики и индикатори.

- Въведени са техники и технологии, неизползвани досега в българската застрахователна практика. Авторът се стреми интерпретациите, анализите и изводите да бъдат лесно разбираеми и полезни за заинтересованите лица.

- Постигнати са аргументирани резултати както в теоретичен, така и в методичен и практически план, допринасящи за развитието на идеи в методологията, оценката на риска и риск мениджмънта.

- Разработени са концепции за паричните потоци и тяхната роля във финансовата система на застрахователните дружества.

- Изложени са основните принципи на застраховането и тяхното влияние върху финансовите потоци и управлението на риска.

- Подробно разглеждане на значението на паричните потоци за устойчивостта и развитието на застрахователните компании, както и тяхното влияние върху рисковата изложеност.

- Класификация и анализ на рисковете, свързани с паричните потоци в застрахователната дейност.

- Анализ на динамиката на рисковете, свързани с паричните потоци.

- Разработване на методологически подходи за оценка на риска и рисковата изложеност, базирани на анализа на паричните потоци.

- Примерен анализ на рисковете при паричните потоци на застрахователни компании като ЗАД "Булстрад Виена Иншурънс Груп", включително диагностициране и идентифициране на рискове.

- Използване на количествени и вероятностни модели за оценка на риска на паричните потоци и разработване на стратегии за тяхното управление.

➤ Представяне на организационни и технически аспекти на мониторинга на рисковете при паричните потоци.

➤ Насоки за диверсификация и реструктуриране на застрахователния портфейл с цел минимизиране на рисковете.

Тези научни приноси са важни за подобряване на управлението на риска в застрахователните компании, особено по отношение на паричните потоци. Те предоставят научно обосновани методи и подходи за оценка, мониторинг и минимизиране на рисковете.

Всяка една от представените публикации за конкурса за доцент считам, че са лично дело на кандидата. При техния преглед НЕ СА ОТКРИТИ доказателства и/или няма установени сигнали за нарушаване на авторски права на други изследователи към момента на изготвяне на рецензията. От предоставената справка за изпълнение на минималните национални изисквания става ясно, че те са покрити изцяло.

7. Критични бележки и препоръки

След подробното ми запознаване с представените материали не установих наличието на съществени пропуски, неточности или противоречия. Може би някои постановки по изследваната проблематика не съвпадат с моите схващания, но това са персонални трактовки и интерпретации на автора и те могат да бъдат защитени от него. Затова смятам, че те не оказват влияние върху общата ми положителна оценка и не омаловажават научните постижения на кандидата. Ето защо бележките ми имат по-скоро насочващ и препоръчителен характер за бъдещите му изследвания, а именно:

➤ на места намирам реализирано голямото желание на автора да ни поднесе колкото е възможно по-богато съдържание, което води до разпиляване в не винаги подходящи детайли;

➤ някои схеми, таблици и графики, макар и много грижливо и обосновано изработени, биха могли да се експлоатират по задълбочено.

8. Заключение

Документите и материалите, представени от д-р Радостин Вазов отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на УНСС.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС 'доктор'. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на д-р Радостин Вазов е несъмнена.

Постигнатите от кандидата за доцент резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на Правилника на Университет за Национално и световно стопанство (УНСС) за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет за избор на д-р Радостин Вазов на академичната длъжност 'доцент' в Университет за Национално и световно стопанство (УНСС) по професионално направление 3.8 Икономика: Организация и управление извън сферата на материалното производство (финансиране на иновациите)".

13.12.2024

Гр. София

Подпис:

(доц. д-р Жельо Христозов)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

From: *Assoc. Prof. Dr. Zhelyo Hristozov*

Subject: Competition for **Associate Professor** in *Professional Field 3.8 Economics: Organization and Management Outside the Sphere of Material Production (Financing of Innovations)*", at the UNWE

1. Competition information

The competition is announced for the needs of the Department of Intellectual Property and Technology Transfer at the Faculty of Business of the UNWE in accordance with a decision of the Department Council (Minutes No. 19/17.09.2024), a decision of the Faculty Council (Minutes No. 1/24.09.2024, and I participate in the scientific jury of the competition in accordance with Order No. 2932/15.10.2024 of the Rector of the UNWE.

2. Information about the candidates in the competition

One candidate has submitted documents to participate in the announced competition : Dr. Radostin Grigoriev Vazov

The set of materials presented by Radostin Vazov on electronic media is in accordance with the Regulations for the Development of Academic Staff at the University of National and World Economy (UNWE) and includes the following documents:

- Application for admission to a competition
- Resume
- Copy of the doctorate diploma

- Copy of the associate professor diploma
- Certificate of work experience in the specialty
- Documents proving the fulfillment of the requirements under Art. 105, para. 1, item

2

- List of publications, inventions and other scientific and applied results:
 - a/ list of all publications
 - b/ list of publications submitted for participation in the competition
- List of publications, conferences, projects and scientific guides generated by the "Authors" system

➤ Sample report on the fulfillment of the minimum national requirements for the relevant scientific field and the additional requirements of the University of National and World Economy (UNWE)

➤ Citations report with a full bibliographic description of the cited and citing publications

- Reference to original scientific contributions
- Reference to the indicators under Art. 112, para. 2
- Scientific papers submitted for participation in the competition,

Candidate Radostin Vazov has submitted a total of: 1 dissertation, 2 monographs, 3 studies, 1 chapter of a collective monograph and 28 articles (17 in English, one in Ukrainian and 10 refereed and indexed in world-renowned databases of scientific information and 2 reports.

I have known the candidate for 20 years in connection with my work at VUZF. He is an extremely balanced and dedicated scientist, focused and in-depth in the field of insurance and entrepreneurship and the risks associated with them. His intensive scientific activity is combined with high qualities as a teacher and leader and organizer of educational activities at VUZF.

Assoc. Prof. Radostin Vazov is a lecturer in the disciplines: "Organization and Financing of Social Security Systems", "Organization and Financing of Health Insurance Systems", "Social Management", "Innovation and Entrepreneurship", "Innovative Business Models", "Fundamentals of Finance", "Public Finance", "Corporate Finance, in English", "Public

Finance, in English", "Risk Financing of Projects, in English" and "Strategic Management for Entrepreneurs" at the Higher School of Insurance and Finance. He actively participates in the establishment and establishment of VUZF, holding the positions of "Executive Director", "Head of the Department of Insurance and Provision", "Vice Rector for European Projects and Continuing Education", "Head of the Department of Business Administration and Management". Assoc. Prof. Dr. Radostin Vazov was responsible for the development of the university's international activities. He has implemented joint bachelor's and master's programs with the University of Sheffield and joint programs with banks, insurance and investment companies. Radostin Vazov pays special attention to the master's program in "Entrepreneurship", thanks to which successful start-up companies have been created by students. An emphasis in his work is the development of doctoral programs, as a result of which doctoral students have been attracted from India, Germany, Austria, Turkey, Ukraine, Poland, Macedonia, Slovakia, Albania and Kosovo. Assoc. Prof. Dr. Radostin Vazov participated in the development and management of a number of European projects. He also participated in the editorial board of the magazine "Money and Culture", the editorial board of the magazine "VUZF review" and the editorial board of the magazine "Mathematics +".

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

After checking the data from the report on the fulfillment of the minimum national requirements, I believe that the candidate's academic achievements exceed the minimum required for holding the academic position of "associate professor" in the professional field 3.8. Economics. With a minimum required score of 400 points, the candidate has presented evidence of 425.40 points. It is noteworthy that the greatest excess of the minimum requirements was achieved in citations or reviews in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information or in monographs and collective volumes, which shows the candidate's scientific recognition.

The candidate also meets the Additional Requirements for the UNWE according to the Law on the Education and Training of the Republic of Bulgaria (Art. 2b, para. 5) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, paras. 2-3), and with a minimum threshold of 320 points, the candidate has 920.10 points.

Thus, the total number of points from the minimum national requirements and the Additional requirements for the UNWE, with 720 points required, the candidate presents evidence for 1,345.60 points.

4. Evaluation of teaching and learning activities

Assoc. Prof. Dr. Radostin Vazov teaches the following subjects: Social Security, Health Insurance, Insurance, Public Finance, Public Finance and Tax Management, Fundamentals of Finance, Strategic Management and Innovation, Innovation in Insurance, Product Development and Innovation in General Insurance, Risk and Cash Flow Management, Entrepreneurship and Innovation and Innovation and Entrepreneurship. Subjects taught in English: Public Finance, Risk Management, Corporate Finance, Financing of Entrepreneurial Projects and Fundamentals of Finance.

Materials and guidelines have been developed for students' self-study in the disciplines taught in Bulgarian and English.

5. General characteristics of the presented scientific papers/publications

The main habilitation monographic work is entitled “Innovative approaches to insurance company cash flow management. Contemporary theoretical aspects”, presented in a volume of 138 pages, divided into three chapters. The monograph discusses the need for new management concepts and models in corporate governance, especially in the context of the global economic crisis. The author emphasizes the importance of adaptation to dynamically changing conditions and balancing profits and risks, emphasizing the need for new approaches in the management of insurance companies.

Chapter 1 examines the role of insurance in the financial system, the relationships between finance, financial relations and the cash flows of the insurance company. It also analyzes the impact of climate change on the financial flows of insurance companies. The main financial relations in insurance and the importance of cash flows for the stability and efficiency of insurance companies are discussed. The author analyzes how financial resources and flows in insurance companies form their financial potential, which is key to the normal functioning and security of insurance activities. It examines the negative consequences of climate change and the ways in which insurance companies can adapt and reduce the risks associated with them.

Chapter 2 “Cash Flows of a General Insurance Company” focuses on technological schemes and features of cash flow formation, their nature, classification and structure. The dynamics and cyclicity of cash flows and their importance for the sustainability of the insurance company are analyzed. The various technological approaches to cash flow management in insurance companies are examined in detail. The author provides a classification of cash flows and explains their structure and importance for the financial stability of the company. The cyclicity and dynamics of cash flows are analyzed, emphasizing the importance of their proper management for maintaining the liquidity and solvency of the company. The relationship between cash flow management and the sustainability of the insurance company in the long term is examined. The author discusses how the principles of sustainable insurance can be applied to improve the environmental responsibility of insurance companies.

Chapter 3 “Cash Flow Risk Management in the Insurance Company” examines risk management in the formation and management of cash flows, including alternative forms of transfer and treatment of risks such as Alternative Risk Transfer (ART) and the concept of climate risk management. The various risks associated with cash flows and the ways to manage and minimize them are discussed in detail. A conceptual framework for risk management is presented and the main aspects of this process are considered. Various alternative methods of risk transfer (Alternative Risk Transfer, ART) and their applicability in the insurance sector are considered. The author analyzes how insurance companies can deal with risks associated with climate change and develop strategies for their management.

In the conclusion, the author summarizes the main conclusions of the book, emphasizing the importance of innovative approaches to cash flow management for increasing the sustainability and efficiency of insurance companies. The application of new management models and technologies is recommended to address the challenges in the modern dynamic and risky business world.

The monograph provides a comprehensive overview of innovative approaches to cash flow management in insurance companies, covering basic theoretical and practical aspects of financial management, the impact of climate change and risk management. In conclusion, the author emphasizes the need to adapt to modern challenges through new and effective management practices that will ensure the stability and competitiveness of insurance companies.

The second monographic work "Entrepreneurship, Innovation and Management" consists of four chapters.

Chapter One , "The Intersection of Innovation, Operations Management, and Entrepreneurship," examines the relationship between innovation and entrepreneurship, and how operations management can support this process. Key topics include: Stages of Innovation and Evaluating Entrepreneurial Projects: An analysis of the different stages of innovation and methods for evaluating entrepreneurial projects. Absorptive Capacity and the Entrepreneurial Process: An examination of the ability of firms to absorb new knowledge and technology, and how this affects the entrepreneurial process. Operations Management as a Method for Identifying and Assessing Opportunities: An introduction to operations management as a tool for identifying and assessing new business opportunities.

The second chapter focuses on the importance of entrepreneurship for sustainable development. The main emphasis is on defining the concept of sustainable entrepreneurship and its characteristics. Exploring the aspects of economic, social and ecological sustainability. Examples of entrepreneurial actions that support sustainable development at the individual level are given.

Chapter Three, "Entrepreneurial Failures," analyzes the causes and consequences of entrepreneurial failures. It discusses the internal and external factors that lead to the failure of entrepreneurial initiatives. It discusses how entrepreneurs can learn from their failures and improve their future projects. It provides recommendations for minimizing the risk of failure in entrepreneurial endeavors.

The fourth chapter focuses on the specific aspects of family business in the context of entrepreneurship. What distinguishes family businesses from other types of businesses. The advantages and disadvantages are given. The strengths and weaknesses of family businesses are analyzed. The key factors for the success and sustainability of family businesses are highlighted.

The monograph "Entrepreneurship, Innovation and Management" offers an in-depth analysis of the various aspects of entrepreneurship, innovation and management. The author explores the relationship between innovation and the entrepreneurial process, the role of entrepreneurship in sustainable development, the causes of entrepreneurial failures and the specific features of family businesses. The main idea is that successful entrepreneurship requires an integrated approach that includes innovation, effective management and

sustainability. The book provides valuable knowledge and practical information that can be useful for both new and experienced entrepreneurs. It emphasizes the importance of continuous learning and adapting to changes in the business environment, while offering strategies for dealing with challenges and benefiting from failures.

The publications fully meet the requirements for their number, type and place of publication. In this review, we focus more on the quality of the publications:

- The publications mainly cover the period after 2014, that is, they are relatively new and reflect current issues;
- Although relatively new, the publications have already been cited by a number of authors in refereed and non-refereed publications, which illustrates the relevance and innovation of the theoretical and practical charge of the candidate's work;
- It is striking that a large part of the publications are a continuation of participation in scientific conferences, seminars and round tables. This certainly gave the candidate the opportunity to properly understand and present the discussions in a balanced manner and defend his theses with reliable argumentation.

6. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The scientific contributions in studying the various aspects of insurance and risk management (from the attached list of publications) can be summarized as follows:

- Based on the comprehensive information base, an author's methodology has been created, which demonstrates the consistency, logic, and research technology. It includes statistical and mathematical techniques, measurement and evaluation procedures, as well as adapted metrics and indicators.
- Techniques and technologies that have not been used in Bulgarian insurance practice before are introduced. The author strives to make the interpretations, analyses and conclusions easily understandable and useful for interested parties.
- Argumentative results have been achieved both theoretically and methodologically, contributing to the development of ideas in methodology, risk assessment and risk management.
- Concepts of cash flows and their role in the financial system of insurance companies have been developed.

➤ The basic principles of insurance and their impact on financial flows and risk management are presented.

➤ A detailed examination of the importance of cash flows for the sustainability and development of insurance companies, as well as their impact on risk exposure.

➤ Classification and analysis of risks related to cash flows in insurance activities.

➤ Analysis of the dynamics of risks related to cash flows.

➤ Development of methodological approaches for assessing risk and risk exposure based on cash flow analysis.

➤ Example analysis of cash flow risks of insurance companies such as Bulstrad Vienna Insurance Group, including diagnosis and identification of risks.

➤ Using quantitative and probabilistic models to assess cash flow risk and develop strategies for their management.

➤ Presentation of organizational and technical aspects of monitoring cash flow risks.

➤ Guidelines for diversification and restructuring of the insurance portfolio in order to minimize risks.

These scientific contributions are important for improving risk management in insurance companies, especially with regard to cash flows. They provide scientifically sound methods and approaches for assessing, monitoring and minimizing risks.

I consider each of the publications submitted for the associate professor competition to be the personal work of the candidate. During their review, NO evidence was found and/or no signals were identified for violation of copyrights of other researchers at the time of preparing the review. From the provided certificate of fulfillment of the minimum national requirements, it is clear that they are fully covered.

7. Critical notes and recommendations

After my detailed acquaintance with the presented materials, I did not find any significant omissions, inaccuracies or contradictions. Perhaps some statements on the researched issues do not coincide with my understanding, but these are personal interpretations and interpretations of the author and they can be protected by him. Therefore, I believe that they do not affect my overall positive assessment and do not belittle the scientific achievements of the candidate. That is why my notes are rather guiding and recommendatory in nature for his future research, namely:

- In places I find the author's great desire to present us with as much content as possible realized, which leads to a scattering of details that are not always appropriate;
- Some diagrams, tables, and graphs, although very carefully and reasonably crafted, could be exploited more thoroughly.

8. Conclusion

The documents and materials presented by Dr. Radostin Vazov meet all the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADSRB), the Regulations for the Implementation of the ADSRB and the relevant Regulations of the UNWE.

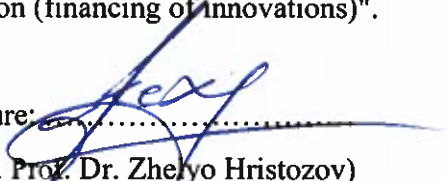
The candidate in the competition has presented a sufficient number of scientific works published after the materials used in the defense of the ONS 'doctor'. The candidate's works contain original scientific and applied contributions that have received international recognition, as a representative part of them have been published in journals and scientific collections published by international academic publishing houses. His theoretical developments have practical applicability, as some of them are directly oriented towards academic work. The scientific and teaching qualifications of Dr. Radostin Vazov are undoubted.

The results achieved by the candidate for associate professor in academic and research activities fully comply with the Regulations of the University of National and World Economy (UNWE) for the implementation of the Law on the Promotion of Academic and Research Excellence (LAERB).

After reviewing the materials and scientific papers presented in the competition, analyzing their significance and the scientific, scientific-applied and applied contributions contained therein, I find it reasonable to give my positive assessment and to recommend to the Scientific Jury to prepare a report-proposal to the Academic Council for the election of Dr. Radostin Vazov to the academic position of 'associate professor' at the University of National and World Economy (UNWE) in the professional field 3.8 Economics: Organization and management outside the sphere of material production (financing of innovations)".

13.12.2024

Sofia

Signature:

(Assoc. Prof. Dr. Zhelyo Hristozov)